SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 89. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 12, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 12-го ТРАВНЯ 1995 р. Ч. 89. РІК CII.

БИЛЛ КЛІНТОН ПРИБУВ В УКРАЇНУ

Київ(УНІАР).— У четвер,11-го травня, розпочалася перша державна візита Президента ЗСА Билла Клінтона в Україну.

Програма передбачає зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою та іншими високими урядовими особами, а також виступ Б. Клінтона перед киянами на площі біля Національного Університету ім. Тараса Шевченка. Очікується підписання спільної заяви двох президентів, а також низки міждержавних документів.

Депутат Верховної Ради України Юрій Запорожець, який представляє Міжрегіональну депутатську групу (НДГ), сказав, що приїзд Б. Клінтона — це серйозна подія з точки зору утвердження інтересів України на міжнародній арені. "Ці відвідини можуть мати великі наслідки для поглиблення економічного співробітництва України із З'єднаними Стейтами Америки, країнами 'великої сімки' і міжнародним співтовариством уцілому".

Разом з Президентом в Україну прибула його дружина Гіллярі Родгам Клінтон, яка працювала в юридичній фірмі в Арканзасі, головувала в освітянському комітеті, вела дім та опікувалась чоловіком і донькою. Перша лейді ЗСА народилася в Чікаго 26-го жовтня 1947 року, захоплювалася спортом і політикою. З Б. Клінтоном познайомилась у Єльській юридичній школі й вони одружилися 1975 року, донька Челсі народилася 1980 року.

До складу делегації ЗСА увійшов державний секретар Воррен Крістофер, нагороджений свого часу президентом ЗСА Джіммі Картером медалею Свободи— найвищою національною цивільною нагородою. У жовтні цього року В. Крістоферу сповниться 70 років.

Поважне місце у складі американської делегації займає заступник Державного секретаря Стровб Толлбатт, який впродовж чотирьох років був головним редактором журналу "Тайм", попередньо пройшовши велику практику міжнародної журналістики. Він переклав і відредагував два томи мемуарів Нікіти Хрущова. С. Толлбатт є автором статтей "Росіяни та Реґен", "Реґен та Горбачов" та багатьох інших. Остання книга Толлбатта, написана у співавторстві, розповідає про закінчення холодної війни.

ПРЕЗИДЕНТ Л. КУЧМА ПРИВІТАВ ВЕТЕРАНІВ

Київ(УНІАР). — Тут у понеділок, 8-го травня, відбулися урочисті збори, присвячені 50-им роковинам перемоги в Другій світовій війні. На зборах виступив Президент України Леонід Кучма, зазначивши, що в ці дні увесь світ відзначає ювілей перемоги над фашизмом і вшановує переможців.

"50-річчя перемоги — остання подія 20-го сторіччя загально світового значення. Вона підбиває символічний підсумок кривавим безумствам віку, в якому фашизм став найвиразнішим уособленням усіх військово-політичних, соціальних, суспільно-психологічних трагедій. Об'єднання зусиль, спільна боротьба з фашизмом — небувалий до цього часу прецедент єднання держав з різними суспільно-політичними системами.

Після перемоги утвердилась нова система воєнно-політичного світопорядку, на основі якого був пройдений весь тривалий період холодної війни.

Не випадково, майже до останнього часу не викликала особливих заперечень думка, що людство вже протягом тривалого періоду не знає маштабних збройних конфліктів саме завдяки перемозі совєтського народу над фашизмом.

З розпадом Совєтського Союзу та завершенням холодної війни, черговим переоформленням геополітичної та геоекономічної структури світового співтовариства святкування 50-річчя перемоги є приводом для того, щоб дати об'єктивні відповіді на ряд нагальних і злободенних питань. Найголовніші з них: чи зберігається значення перемоги над фашизмом в її глибинному історичному вимірі; який досвід з цього страшного випробування ми маємо ще раз засвоїти, пам'ятати і враховувати; чи даремно прожите життя і чи марними були зусилля цілих поколінь, які визначали напрями і наслідки розвитку світових процесів початку і кінця 20-го сторіччя? Ми стоїмо на тому, що потрібно відповідально підходити до подій і фактів...

До армій протиборчих сторін було мобілізовано понад 110 міл.осіб. Війна забрала майже 60 міл.життів. Доля світу вирішувалася саме на совєтсько-німецькому фронті, довжина якого в різні періоди сягала від 4,000 до 6,000 кілометрів. Довжина фронтів на теренах України сягала 800 кілометрів.

Нікому не дано ні історичного, ні морального права применшувати внесок України у нашу спільну перемогу, її роль у всенародному русі опору. Кожний 7-ий із тих 60 мільйонів, яких забрала Друга світова війна, — наш земляк. Отже об'єктивною історичною закономірністю став той факт, що з совєтських республік саме Україна і Білорусь увійшли до числа засновників Організації Об'єднаних Націй, 50-річчя якої широко відзначатиметься в жовтні цього року. Нам треба нарешті наважитися відзначити завершення визволення України не 8, а 28-го жовтня, не відмежовуючи штучно Закарпаття від України. Доречно нагадати, що в червні цього відзначатиметься 50-річчя входження цього краю до складу нашої держави.

Оцінюючи події воєнного лихоліття з позиції сьогодення, не можна не сказати про невиправдані втрати і невикористані можливості їх уникнути. Україна високо цінує внесок у перемогу всіх народів-братів, пам'ятає, що в годину нелегких випробувань братні республіки прийняли нас у свої родини, поділилися з нами дах, хліб і сіль.

Якщо на Совєтський Союз припадав 41 відсоток втрат за весь період 2-ої світової війни, то на Україну — 42 відс. загальносоюзних втрат. Жодна з держав, включаючи Німеччину, Польщу або Росію, не зазнала руйнувань такого маштабу, як Україна...

Після проголошення незалежности багато хто з нас надто захоплювався самостійністю і зовнішніми атрибутами. А тим часом доїдалося, доношувалося те, що було створено, і нині ми вже відстали від деяких колишніх совєтських республік. Нині широкомаштабні перетворення не менш важливі для виживання і утвердження України, ніж перемога у 1945 році.

Ті пертворення, що лише започатковуються, мали бути здійснені 2—3 роки тому...Критично оцінюючи ситуацію, суперечливість перших результатів перетворень, насамперед в економічній сфері, треба водночас бачити і враховувати перші тенденційні паростки позитивних тенденцій до внутрішньої стабілізації. Якщо вони будуть закріплені, якщо витримаємо обраний курс,— матимемо тверду надію на економічне піднесення. Якщо зупинимося, завагаємося, почнемо тупцювати на місці або спробуємо повернутися назад, — опинимося в розбурханому морі пристрастей і загинемо. Небезпека криється і в тому, що політичні радикали та екстремісти дуже добре усвідомлюють, що час працює не на них. Стабілізація означатиме втрату ними політичних підмурків, а відтак, вони намагатимуться сповна використати економічну і соціяльну скруту для нагнітання пристрастей, провокування соціяльних вибухів... Сьогодні людство не повинно повторювати минулих помилок. Ні в кого не повинно бути сумніву, що Україна не допустить втручання у зовнішні та внутрішні справи, зазіхання на її територіяльну цілість та суверенність. Україна активно виступає проти будь-яких спроб перекраювання кордонів у післявоєнній Європі, проти сепаратизму та шовінізму, здатних спровокувати нові воєнні зіткнення, нові жертви...До державних пріоритетів України належить курс на розширення і поглиблення співробітництва в рамках СНД, зміцнення стратегічного партнерства з Російською Федерацією. Виключно важливе значення матиме підписання широкомаштабного договору про дружбу, співробітництво та партнерство між Україною і Росією. У наших стосунках сьогодні є непрості, часом гострі питання, які треба вирішувати. Але незодланних труднощів і проблем, що не піддаються розв'язанню між нами, — немає", — сказав Президент України.

КИЇВ. — Міністер охорони довкілля та ядерної безпеки Юрій Костенко і амбасадор ЗСА Вілліям Міллер підписали у Міністерстві Закордонних Справ протокол про наміри, згідно з яким ЗСА погодилися протягом двох наступних років зробити внесок на загальну суму 3 міл. дол. у розвиток Українського Науково-Дослідного Центру з питань ядерної безпеки і охорони довкілля у Славутичі. Передбачається, що згаданий центр відразу ж розпочне працювати над проблемами безпеки Чорнобильської АЕС.

Відбудеться меморіяльна виставка картин М. Мороза

Ню Йорк. — Тут в приміщеннях Українського Інституту Америки відбудеться меморіяльна виставка картин широко відомого покійного вже мистця Михайла Мороза з нагоди появи його монографії.

Святочне відкриття виставки є получене із вечором в пам'ять М. Мороза, яким українська громада Ню Йорку відзначує 90-ліття його народин. З того приводу про мистця говоритимуть такі відомі постаті українського культурного життя, як проф. Леонід Рудницький, голова НТШ, д-р Василь Ленцик, мистець Михайло Дмитренко і мистець Богдан Титла, який проваджитиме програмою.

Для піднесення святочности вечора плянована є також концертова частина, в якій візьмуть участь скрипаль — Роксоляна Савка з Канади і оперовий співак Стефан Шкафаровський із ЗСА. При фортепіяні — Оксана Равлюк-Прутеняк.

Вечір розпічнеться о год. 7-ій в п'ятницю, 19-го травня.

Виставка творів М. Мороза триватиме до 29-го травня кожного дня, за винятком понеділків, і буде відкрита від год 2-ої по полудні до 6-ої вечора.

Для виставки виготовлено чепурно виданий каталог із поданням 26 картин, які учасники відкриття зможуть оглянути, із широкого діяпозону творчости покійного мистця від 1932 року до 1977 року. Каталог прикра-шений автопортретом М. Мороза та подає також про-граму святочного вечора, що відбудеться 19-го травня, із світлинами учасників концертової частини. Список картин як і програма подані в українській та англійській мовах.

Слід згадати, що у Львові вже відбулася подібна святкова імпреза з нагоди 90-річчя дня народин М. Мороза, зорганізована Науковою Фундацією Митрополита Андрея Шептицького, Національним Музеєм і Меморіяльним Музеєм Олекси Новаківського з багатою змістом науковою конференцією і концертом.

Палата Репрезентантів пропонує свій плян

Вашінгтон. — У середу, 10-го травня, республіканці Палати Репрезентантів услід за своїми колегами з Сенату, запропонували свою версію ліквідації державного дефіциту до 2002 року. Їхні пляни ще збільшою наполегливістю пропонують зменшити урядові витрати та обов'язково зупинити неймовірні збільшення видатків у таких важливих програмах, як Медікер і Медікейд, але не коштом тих, які отримують допомогу, а коштом ліквідації шахрайств, переплачення та інших зловживань.

Хоча обидва республіканські проєкти мають ту саму мету, пропозиції Палати Репрезентантів мають більш конкретно розроблені пляни пропонованих заощаджень, бож їм потрібно найти 340 біл. дол. на покриття запропонованих ними у квітні зменшення податків. Хоча демократам і Білому Домові не надто до вподоби податкові пільги обіцяні республіканцями, то проти цього вони побоюються виступати, але перестерігають, що погодяться тільки тоді, коли буде відкинено ті пропозиції зменшення податків, з яких користатимуть виключно багаті.

Одначе погрози демократів не є надто вагомими, бо республіканці без їх допомоги можуть вирішити справу бюджету в Конгресі. Пропонований їх бюджет президентом Биллом Клінтоном вже давно умертвлено в республіканському Конгресі. Все ж таки дуже важливими будуть дискусії над обидвома проєктами, бо в результаті на справлений версії опиратиметься державний бюджет, що увійде в життя 1-го жовтня. .

Фактом залишається те, що щойнотепер до часу прийняття бюджету прийдеться всім попрацювати над тим, щоб їхні пропозиції були здійсненими, а це не буде легко, бо зменшування популярних між виборцями програм громадських пільг, може обернутися бумерагом для їх ініціяторів.

КИЇВ. — Науковий протокол про вивчення хвороб щитовидної залози й, особливо, раку на території України підписали амбасадор ЗСА Вілліям Міллер і міністер охорони здоров'я Андрій Сердюк. Спільна праця буде сконцентрована на лікуванні дітей із чорнобильської зони. Програма коштуватиме приблизно 1 міл. дол.

В Україні

КИЇВ. — В інтерв'ю для українського радіо професор Київської Духовної Академії Дмитро Степовик зазначив, що коли йдеться про Українську Православну Церкву Московського Патріярхату, то слово "Українська" треба брати в лапки, бо нічого властиво українського в тій Церкві немає. Це є Філія Російської Православної Церкви, очолювана Митрополитом Володимиром Сабодайом, керівні органи якої зосереджені в Києво-Печерській Лаврі. Останнім часом вона перейшла в наступ, намагаючись компромітувати УПЦ КП, УАПЦ, УГКЦ, УРКЦ та всі протестантські церкви. Професор Степовик радить керівникам України уважніше прочитати ухвалу Архиєрейського собору РПЦ, проаналізувати ті його положення і статті, що торкаються України. На думку професора Київської Духовної Академії, РПЦ мріє за допомогою УПЦ МП повернути Україну до колишньої імперії. Водночас проф. Степовик вважає, що УАПЦ та УПЦ КП дійдуть до взаємозрозуміння.

КИЇВ. — Народний депутат України Іван Заєць вважає, що Росія порушила договір про звичайні озброєння в Европі, де йдеться про так звані флангові обмеження. Згідно з цим договором Росія не може мати велику кількість озброєння на кордонах із сусідньою державою, але завдяки конфліктові в Чечні на кордоні з Україною зосереджена російська армія. Щодо мотивів розв'язання Росією чеченського конфлікту І. Заєць вважає, що "то було попередження Заходові, який прагне поширити кордони НАТО до кордонів Росії". Але в цьому є велике лукавство Росії, зазначив Заєць, бо якщо Захід лише намагається наблизитись до російських кордонів, то російські війська фактично стоять на кордонах Европи, оскільки митний союз між Росією, Білоруссю і Казахстаном містить два військові пункти про спільну охорону зовнішніх кордонів та спільне використання військових об'єктів і багато військ стоїть на кордоні Европи у Білорусі. Чечня — то лише залякування Заходу, але ця льокальна війна несе певну загрозу для України. Концентрація військової техніки біля кордонів України не може сприяти зміцненню безпеки. Першочергового розв'язання потребує питання повного виведення російської армії з території України. Саме через спробу використання у Чечні, підпорядкованої начебто Росії й Україні Чорноморської фльоти, Москва сподівалася посварити Україну з мусульманським світом та позбавити альтернативних джерел постачання нафти.

ПОЛТАВА. — Европейський банк реконструкції та розвитку додатково виділив Україні 8 мільйонів долярів для здійснення льокального проєкту, пов'язаного з розробкою нафтогазових родовищ на Полтавщині. У здійсненні цього проєкту беруть участь одна англійська та дві українські компанії.

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 9-ГО ТРАВНЯ, після двотижневих переговорів щодо законопроєкту спрямованого на обмеження кількості громадських судових процесів в країні, Сенат вкінці погодився на досить обмежену версію пропонованого законопроєкту. Відкритим голосуванням Сенат схвалив поправку каральних відшкодувань, які схвалюють лави присяжних, але тільки у випадках дефективних виробів. Якщо цей законопроєкт буде схвалено, то це означатиме, що вперше обидві Палати Конгресу погодились встановити стандарти для цілої країни, деяких громадських судових розправ у справах відшкодовань.

ОСТАННІМИ ДНЯМИ ВІДСОТКИ довготермінових бондів значно зменшилися в наслідок сповільнення економіки країни, а у вівторок, 9-го травня, вперше за 14 місяців, обнизились нижче 7 відсотків. Цей спад відсотків почав проявлятися у зменшенні відсотків на мортґеджових позичках мешканевих будинків і це може бути якраз цим поштовхом у відродженні економіки ще цього року або наступного.

БЕРУЧИ ПІД УВАГУ ТРИ останні спроби нападів на Білий Дім, створено окрему комісію, котра складалася з позаурядових експертів, щоб розглянули можливість більшого забезпечення Білого Дому, цього символу американської відкритости. Згадна комісія запропонувала частину Пенсильванської авеню, що проходить перед Білим Домом, перетворити у бульвар для пішоходів і цим способом захистити Білий Дім від автових бомб.

ДОЩЕВІ БУРЕВІЇ ДАЛЬШЕ напастують центральні стейти країни та наносять непередбачені пошкодження та людські жертви. У понеділок, 8-го травня, в Ню Орлінс, випало 19 цалів дощу за 8 годин і спричинило не тільки повінь але і смерть п'яти осіб. Вже на другий день, 9-го травня ця ж буря разом з торнадами перейшла на північ і подібні шкоди, тільки без втрати життя нанесла в Іллиной.

ПІДТРИМУЮЧИ ПОТРЕБУ цілковитого оновлення Сі-Ай-Ей у вівторок, 9-го травня, Сенат голосами 98 до 0 вирішив затвердити кандидатуру Джана Дойча, як 17-го директора Центральної розвідчої служби. Дж. Дойч, заступник секретаря Департаменту оборони, ще 26-го квітня на сенатських переслуханнях заявив, що має на меті цілковито змінити теперішній склад керівництва, щоб могти розпочати справжнє оновлення цієї організації, що останнім часом з уваги на зовнішні та внутрішні скандали значно втратила свій престиж. А одноголосна підтримка Сенату ясно вказує на таку потребу.

ПРЕЗИДЕНТИ Б. КЛІНТОН І Б. ЄЛЬЦИН ВВАЖАЮТЬ СВОЮ ЗУСТРІЧ УСПІШНОЮ

Москва. — В середу, 10-го травня, в російській столиці відбулася зустріч американського президента Билла Клінтона з президентом Росії Борисом Єльцином. То була четверта їхня зустріч.

Як повідомляють інформаційні агентства, хоч Б. Клінтонові не вдалося домогтися, щоб Росія скасувала контракт про продаж Іранові ядерної технології на 1 біл. дол., все ж Б. Єльцин погодився на якийсь час відкласти доставу у Теґран двох ядерних реакторів і скасувати договір про продаж газової центрифуги, з допомогою якої іранці могли б діставати уран, придатний для виробництва атомової зброї.

Крім того, Росія погодилася вступити в програму „Партнерство для миру", створену при НАТО для молодих демократичних держав Східної Европи.

Ці два вислідки дозволяють президентові Б. Клінтонові стверджувати, що московська зустріч була успішною.

Виступаючи на пресовій конференції, Б. Єльцин підкреслив, що в російсько-американських стосунках не то що нема ніякої кризи, але ці стосунки стають все кращими. Спостерігачі, однак, звертають увагу, що за оптимістичною фразеологією московської зустрічі стоять поважні суперечності і незгоди. Наприклад, Б. Єльцин знову підтвердив, що Росія виступає проти збільшення НАТО за рахунок східно-европейських держав. Говорячи про агресію в Чечні, Б. Єльцин, як і раніше, назвав її „внутрішньою справою" Росії.

Виступаючи у відповідь, президент Б. Клінтон сконцентрував увагу тільки на тих точках, які засвідчують досягнення зустрічі: він говорив про ту саму центрифугу і про приєднання Росії до програми НАТО. „Ми пройшли цим шляхом далі, ніж я сподівався, — сказав Б. Клінтон. — Порівнюючи прогрес, досягнутий сьогодні і за два останні роки, і запитуючи себе, чи є краще запевнена безпека ЗСА у вислідіх зусиль, на мою думку, треба відповісти, що так".

Вкінці Б. Клінтон додав, що під час зустрічі він сказав російському президентові,що „Вашінгтон є занепокоєний російськими військовими діями в Чечні".

Відбудуться футбольні змагання УСВТ „Ч. Січ" — ФК „Жупан ЛВ"

Нюарк, Н. Дж. (О. Т.), — Провід футбольної ланки УСВТ "Чорноморська Січ" повідомляє своїх членів, симпатиків і все українське громадянство, що в четвер 1-го червня ц. р. в год. 6:30 вечором на площі Керс Парку у Ваксголл, Н. Дж., при Спрінгфілд аве. і Веллі вул. (напроти Юнійон Маркет) відбудеться товариські футбольні змагання юнацьких дружин УСВТ "Чорноморська Січ" з ФК „Жупан ЛВ" з Винник-Львова. Після змагань в домівці УСВТ „Ч. Січ" відбудеться для гостей з України прийняття.

ФК „Жупан ЛВ" приїхав до Мейплвуду на запрошення місцевого клюбу „Кугарс", який в днях 27-29-го травня влаштовує футбольний турнір. Склад ФК „Жупан ЛВ": А. Калатин, В. Сак, Т. Гнатишин, Б. Малічевський, Р. Цимбрак, А. Романюк, А. Гнатишин, Р. Манорик, Р. Соловський, В. Радух, Н. Музика, А. Глумак, А. Поточняк, Б. Глушко, І. Гданський, О. Сивера, А. Лісний; тренери: Богдан і Ростислав Поточняки, директор — Ігор Бродило.

ЛЬВІВ. — Питання інвестиційної діяльности в Україні розглядалася у Львові під час "круглого столу" з участю підприємців, представників місцевої влади та голови міжнародного фонду "Відродження" Джорджа Сороса. Гість висловив ідею про створення регіонального інвестиційного фонду в області. Обговорено шляхи сприяння малому бизнесові, підготовки фахівців для приватного сектора економіки та управління. Дж.Сорос зустрівся з головою Львівської Обласної Ради М. Горинем та головою Львівської Міської Ради В. Куйбідою.

У СВІТІ

У ЗРУЙНОВАНОМУ і окупованому російськими військами Грозному, чеченській столиці, відбулося святкування 50-річчя Перемоги над Німеччиною. У церемонії взяли участь члени створеної в Москві „чеченської адміністрації". Командуючий російськими військами в Чечні генерал-полковник Михаїл Єгоров закликав чеченських патріотів припинити опір і скласти зброю. У відповідь чеченські командири за-явили, що будь-яка нова спроба остаточно підкорити Чечню „встелить наші гори мертвими тілами окупантів".

ПАКІСТАН не відмовиться від підтримки Ірану в умовинах посилення на нього тиску з боку З'єднаних Стейтів Америки і далі розвиватиме торгово-економічні взаємини з Теґраном після запровадження Вашінгтоном економічної блокади проти Ірану. Про це запевнив у телефонічній розмові з іранським міністром закордонних справ Алі Акбаром Велаяті міністер закордонних справ Пакистану Асіф Ахмад Алі.

АКЦІЮ ПРОТЕСТУ проти входу в Гамбурґ англійського атомового підводного човна „Гелент" провели члени Ґрінпіс — міжнародної організації, яка виступає проти занечищення довкілля. Спочатку п'ять гумових човників з ґрінпісівцями заважали проходженню ядерного корабля до місця стоянки. Відтак вісім маніфестантів прикували себе ланцюгами до пірсу, де мав стояти британський підводний човен. Поліція навіть спеціяльними ножицями довго не могла перекусити ланцюги. Одному з учасників акції вдалося дістатися до самого човна і написати на ньому слова: „Ні — ядерній енергетиці!".

УРЯД ІНДІЇ затвердив маштабну програму врятування Тадж Магалу — білокамінного мавзолею на березі Джамни, поблизу Агри, давньої індійської столиці. Програма передбачає ліквідацію довкола мавзолею підприємств, які отруюють повітря шкідливими відпадами, і висадження 100,000 дерев. Проти прийняття програми виступала впливова промислова компанія, якій належить нафтове підприємство в Агрі. Однак голова Верховного суду Індії Кудіп Сінгх рішуче заявив, що коли для врятування славного на весь світ пам'ятника треба буде закрити те нафтове підприємство, значить його й буде закрито.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.

Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Непомічений ювілей

Не дозвольмо, щоб за багатьма офіційними ювілеями, державними і міжнаціональними, згубився саме той, що його варто не просто відзначувати, але таки справді святкувати: 10-річчя знаменитої горбачовської „перебудови", яка закінчилася, хотів того чи ні її архітект, поваленням Совєтського Союзу, імперії зла.

Отже, у березні 1985 року в Москві владу перебрав наймолодший член Політбюра Міхаїл Горбачов, і відтоді, як він любив повторювати, „процес пішов". Щоправда, у перші місяці і роки ніхто, рахуючи й самого ґенсека, не міг докладно пояснити, в якому напрямі події розвиваються і які рушійні сили стоять за ними. Так виглядає, ніби М. Ґорбачов мав на увазі одне, а Бог — інше.

Але починався той процес бравурно, в атмосфері загального піднесення та схвалення, і навіть серед комуністичної верхівки М. Ґорбачов діставав підтримку — партійні функціонери, не маючи дару передбачення, радо проголошували себе реформаторами. Старе, пов'язане з однопартійною системою, з політичним безправ'ям, з відсутністю свободи слова і совісти, з економічним визиском, з національшним гнітом, мусіло вмерти. І з цим усі були згідні, особливо підневільні нації і залежні від Москви східньоевропейські держави. Надія на близьке відродження давала їм таку енергію, що М. Ґорбачов невдовзі вже не встигав за ним же розпочатими змінами. Поки він заперечував усе застаріле, віджиле, його супроводжував тріюмф, але коли треба було будувати нове житя, краще, справедливіше суспільство, М. Ґорбачов не тільки втратив ініціятиву, але й став чинити запеклий опір більш послідовним, більш радикальним, ніж він сам, оновлювачам світу.

Чому так сталося? До якої місії його покликала історія? Аналітики пояснюють його прихід у два протилежні способи. Згідно з „романтичною" версією, М. Ґорбачов — то лицар на білому коні, янгол, що зійшов з неба для знищення комунізму. Його формальна належність до КПСС, мовляв, була лише засобом дочекатися свого зоряного часу і піти відвертою війною проти несправедливого ладу.

„Демонічна" версія трактує реформаторство М. Ґорбачова хитрим маневром, спрямованим на зміцнення особистої влади. Прихильником цієї версії є відомий український поет, а тепер депутат Верховної Ради, один з керівників її комуністичної фракції Борис Олійник. Він приписує М. Ґорбачову просто таки диявольську здатність до розрахунку і передбачення.

Насправді М. Ґорбачов не був ні ангелом, ні дияволом. Він добре розумів, що совєтську систему врешті-решт поглине її власне варварство, і хотів повернути криваву імперію на цивілізований шлях. Він щиро сподівався, що це можливо. Він був певен, що досить трохи прочинити таму — і застояна, гнила вода зійде, давши місце живій течії. Однак сталося те, що мало статися — ветху імперську греблю моментально прорвало, стара вода спливла і зісподу забили нові, незбагнені для ментальности М. Ґорбачова джерела.

Так він опинився на узбіччі життя, відкинутим і комуністичними консерватистами, і демократичними радикалами. Єдиним практичним вислідом „перебудови" була так звана „ґласность", тобто утвердження свободи слова, але, з другого боку, саме ця свобода й засвідчила марність горбачовської спроби збудувати „соціялізм з людським обличчям", поєднати совєтську однопартійність з демократією, централізовану економіку з вільним ринком. То були несумісні, непоєднувані речі, як вогонь і вода. Тому у неоднозначній постаті М Ґорбачова зійшлися водночас і тріюмф, і трагедія, слава і неслава.

Це ж саме можна тепер сказати про багатьох його колишніх однопартійців, у тому числі й про першого українського Президента Леоніда Кравчука. Очоливши подібні процеси в новопосталих державах, вони не спромоглися на послідовність у практичній політиці, маневруючи в тій точці, з якої вже неможливо було вернутися назад, але так само тяжко вирватися вперед.

І все ж ці люди виконали велику історичну місію саме тим, що у найбільш непевний, найбільш відповідальний час зуміли зберегти у своїх суспільствах рівновагу і забезпечили безкровний вихід зі страшного минулого, яке цупко тримається вже не так на рівні владних структур, як на рівні психології і ментальности людської маси.

Микола Руденко

БУРХЛИВИЙ КВІТЕНЬ

IV

Є ще деякі цікаві спостереження. Комуністи, помічаючи, що їхнє бере гору, дали волю своїм язикам. Тут лунало стільки проклять на адресу приватизації, що легко можна уявити: все державне було і є їхнім, а тепер воно тікає з рук. Лунали вимоги зробити главою держави голову Верховної Ради тощо. А найцікавіше, мабуть, те, що сам О. Мороз почав вимагати для себе таких уповноважень, які давали б йому персональне право скасовувати рішення міністерств і Кабінету міністрів в цілому. Дивно при цьому виглядає запевнення О. Стешенка, що парляментарним діячам буцімто не властиве прагнення до диктатури. Звичайно, Морозові було відмовлено — навіть комуністи його не підтримали. Але це добре показує його нахили.

В Адміністрації Президента існує цілковита ясність з приводу того, що проєкт закону про владу безнадійно похований. Л. Кучма ще пів року тому казав, що в разі неприйняття цього закону Верховною Радою, він звернеться безпосередньо до народу, винісши на референдум питання про довір'я Верховній Раді й Президентові. Комусь із цих двох носіїв верховної влади доведеться її позбутися. Я певний, що народ проголосує за Президента проти Верховної Ради в її сьогоднішньому складі.

Хочу звернути увагу читача ось на що: я так детально спинився на останній сесії Верховної Ради саме через те, що вважаю її доленосною для України. Треба гадати, що вже цього літа, а може навіть у травні Президент України зробить вирішальний крок, щоб порятувати Україну від людей, котрі, безсоромно розперезавшись, спрямовують її до загибелі. Я вірю, що Л. Кучмі вистачить волі й твердости для такого кроку.

Але Верховна Рада України — не єдина арена, де в квітні відбувалися вельми несприятливі для нашого народу події. Досить сказати, що в Державній думі Росії перед телекамерами відбувся акт вандалізму, котрий більшістю депутатів Думи був морально підтриманий. Кажу ось про що: один з депутатів, українець за походженням Микола Лисенко, відверто хизуючись перед об'єктивами, роздер навпіл державний прапор України. Кажуть, його мати живе в українському селі. Мабуть, їй більше не доведеться побачити сина в себе — відповідні органи України оголосили його персоною нон ґрата.

То був акт глибоко символічний і, мабуть, ініційований не самим з'яничареним Лисенком. Схоже, що його до цього підштовхнули. В Москві розпочався цілий ряд дій, спрямованих проти української державности. Так, скажімо, Дума майже одноголосно прийняла заяву протесту проти передачі належної частини Чорноморської фльоти Україні. І не лише самої фльоти, а й міста, де вона базується — Севастополя. На жаль, це тепер не лише парляментарні примхи, як це мало місце за часів Руслана Хасбулатова — схоже на те, що до вимог Думи долучився й сам президент Росії. Сьогодні майже зруйнована сама можливість продовження переговорів щодо договору про дружбу. І Є. Марчук, і Президент Л. Кучма заявили: вони ніколи не погодяться передати Севастопіль до володінь Росії. Можна говорити лише про винайм морської бази, але ж не про передачу в підпорядкування Москви цілого міста, що належить Україні й тільки їй.

(Закінчення буде)

Д-р Юліян Мовчан

ПРО ЩО ПИШЕ „ВАШЕ ЗДОРОВ'Я"?

I

Виявляється, що крім газети „Народне Здоров'я", яка виходить у Львові, у Києві видається ще одна газета під подібною назвою — „Ваше Здоров'я". Вона є тижневиком і, видно, аби читачі не мали сумніву, про що пише цей часопис, у підзаголовку подано „Медична газета України". Що це дійсно так, свідчить склад її редакційної колегії: серед 20-ох її членів бачимо імена таких осіб, як В. Бобров — міністер охорони здоров'я України, О. Авраменко — начальник управління охорони здоров'я Київської обласної адміністрації, Л. Пиріг — академік АМН, В. Гірін — ректор Київського інституту вдосконалення лікарів, І. Бородай — президент Київського обласного відділення Українського фонду милосердя і здоров'я та інші.

Про що ж пише ця газета? Точніше, чим журиться медична преса України в цей ще й досі тяжкий період відновлення її державности?

Крім питань на медичні теми, які є актуальними на сьогодні і про які завжди треба пам'ятати всім нам, є також питання, які для декого з читачів, як бачимо, можуть бути контроверсійними або в усякому випадку в більшій чи меншій мірі дискусійними.

Чому в Україні гинуть діти?

Під таким заголовком (якщо слово „державі" замінити словом „Україні") читаємо статтю, яка була поміщена в газеті „Ваше Здоров'я" 24-го лютого ц. р. і авторкою якої є Мирослава Щерба. Вона подає, що тепер в Україні на кожну тисячу народжений дітей гине майже п'ятнадцять. „Гірко усвідомлювати, — читаємо в статті, — що трагічний кінець в багатьох випадках міг би не настати, якби діти народилися в іншій країні. Наприклад, 3,000—4,000 дітей вмирають щороку лише від вроджених аномалій серця, не отримавши абсолютно ніякої допомоги". Чому?

Авторка подає, що в Києві існує Інститут серцево-судинної хірургії, де проводяться найскладніші операції, які повертають людей з „того світу". Тільки в одному дитячому відділенні для вроджених вад серця вже зроблено 27 тисяч операцій, майже половина з яких проводилися на відкритому серці. Чому ж тоді і досі там вмирає так багато дітей з причин вроджених вад серця? Чому їх не оперують?

На цю тему М. Щерба мала розмову з професором Михайлом Зіньковським, — завідуючим, руками якого зроблено 40 відсотків усіх найскладніших операцій. Зіньковський сказав, що, не зважаючи на те, що у відділенні робиться 90 відсотків усіх операцій в Україні, потреба в такій допомозі задовольняється лише на 15 відсотків. При тому він додав: „Щорічно в нашій державі народжується від шести до восьми тисяч дітей з вродженими вадами серця. З них 60 відсотків гине на першому році життя, не отримавши ніякої допомоги. А це — три-чотири тисячі дітей... А це зовсім несправедливо, бо незважаючи на складність аномалій, практично всі вади можна усунути. Чому ж цього не робиться? Що потрібно, аби врятувати від смерти ці три-чотири тисячі дітей?"

На це професор дає таку відповідь: „Для цього нам потрібно мати 100 (сто) реанімаційно обладнаних ліжок", тобто таких ліжок, які були б обладнані всіма наймодернішими технічними засобами, за допомогою яких можна було б рятувати від смерти пацієнтів. На жаль, Україна їх не має, то ціна одного ліжка сягає сто тисяч долярів, а в нас, — додав професор, — „завжди не вистачало фондів на людське життя, яке досі мало чого було варте. Але, скажімо, на Кубі, яка перебуває в значно гіршому економічному становищі, ніж ми, гроші на дітей знаходяться, і тому Куба має один з найнижчих у світі показників дитячої смертности".

Українці — на 57-му місці

Як подає газета в тому ж самому числі, згідно з даними щорічника світової санітарної статистики, в 1989 році, серед поданих 63-ох держав, українські чоловіки за тривалістю життя опинилися аж на 57-му місці, а українські жінки — на 45-му. Хоч дані за 1994 рік ще не були опубліковані, але припускають, що ми вище того щабля не піднімемося. А якщо йдеться про тривалість життя в Україні, то згідно з статистикою, тепер воно дорівнює 69 рокам, при тому чоловіки живуть пересічно 64 роки, а жінки — 74.

Для порівняння зазначимо, що в 1988—89 роках середня тривалість життя чоловіків у Японії становила 76 років, у Швеції та Голляндії — 74, Австралії та Канаді — 73. Серед жінок найкращі показники знову ж таки серед японок — 82 роки. Далі йдуть француженки — 81, австралійки, голляндки, шведки та канадки — 80 років.

Щодо України, то найдовше живуть люди в Тернопільській області — 70,8 року. Не набагато відстали від них галичани, іванофранківці та львів'яни — лише на одну десяту відсотка. Найкоротший вік у мешканців півдня — на Одещині — 66,9, а на Херсонщині — 67,44 року.

Як показує статистика, в Україні спостерігається досить висока смертність. При дуже низькій народжуваності, за минулий рік ми не дорахувалися майже 400 тисяч своїх громадян. Висока дитяча смертність особливо в таких великих містах як Київ, Харків, Донецьк та Одеса.

Як радять американські вчені, аби довше жити, треба бути зрівноваженим і зосередженим, спокійним, чесним і відвертим.

(Закінчення буде)

З А Я В А

МИРЯН УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

II

5. Божий люд — вірні Української Греко-Католицької Церкви з великою радістю прийняли вістку про рішення останнього Синоду Ієрархії нашої Церкви (20-27-го лютого 1994 року) про те, що незабаром відбудеться Собор УГКЦеркви з участю представників священства монаших чинів і згромаджень та загалу вірних з України й діяспори. Ми прохаємо правлячих владик усіх діючих під сучасну пору митрополій, архиепархій і епархій та екзархатів подбати про те, щоб цей Собор став направду якнайбільш репрезентативним і тим самим історичним форумом так під оглядом його персонального складу, як і під оглядом його змісту, себто заторкнених проблем і питань, що потребують розважного обговорення, або невідкладних рішень. Він повинен стати відкритим форумом для вияву різних течій і думок, що нуртують у різних частинах нашої Церкви, що існує зараз на всіх континентах світу. На цьому Соборі повинен знайти свій відгомін досвід релігійного й церковного життя українського народу минулих століть, себто релігійно-церковна традиція, як непорушна основа, та повинні бути випрацьовані принципи й напрямки релігійного й церковного життя на майбутнє, може й на віки. Для повного успіху цього Собору потрібна наполеглива підготовка і співпраця всіх складових частин Церкви, на що миряни, й особливо їхній провідний актив, заявляють оцим свою готовість. Уважаємо, що від успіху цього Собору залежатиме успіх онови Церкви й суспільства.

6. Світлі ювілеї — 400-ліття Берестейської і 350-ліття Ужгородської уній, що їх будемо відзначати релігійними торжествами й науковими конференціями та зустрічами, причиняться, ми в цьому переконані, до оновлення релігійного життя вірних нашої Церкви та то кращого пізнання історії та традицій християнської релігії і Церкви в Україні. Є це нагода також для проведення екуменічних зустрічей та розмов із представниками інших віровизнань в Україні, а особливо з представниками клиру та вірних православних церков. Взаємопізнання — це єдиний шлях до порозуміння і співпраці між різними конфесіями на полі євангелізації і морального оновлення українського народу.

7. Досі існуючі Уряди незалежної України, як правної, демократичної держави, не встрявали активно у внутрішнє життя існуючих церковних організмів і релігійних громад. Треба вітати такий стан відношення між церквою і державою в Україні й надіятись, що він існуватиме й в майбутньому. Толеранція урядових чинників і загалу суспільства практично до всіх виявів релігійного життя в Україні з одної сторони й природні потреби мільйонів громадян найти духовну опіку після довголітньої нагінки на будь-які вияви релігійних переконань і почувань — з другої, привели до того, що Україна стала свого роду диким полем для численних фальшивих домородних пророків, різних західніх сект та східньоазійських релігій, що по своїй природі чужі духові українського народу. Наслідки такого прозелітизму — поляризація релігійного й культурного життя все ще не сконсолідованої української нації. Традиційні християнські Церкви в Україні — Православна й Греко-Католицька — повинні докласти якнайбільших зусиль, щоб забезпечити духовну опіку тим усім громадянам, що її потребують і бажають, як і провести відповідну роз'яснювальну акцію серед населення країни про шкідливі, а то й неморальні вчення та впливи деяких сект. У Східній Европі існує століттями освячена традиція, що цілі народи ототожнюють себе з поодинокими віровизнаннями. Це стосується і національних меншин під сучасну пору в Україні. Ми цілком це розуміємо й схвалюємо намагання, наприклад, польських церковних чинників забезпечити духовну опіку спільнотам польської національности в Україні. Але вважаємо, що польсько-латинська круціята серед українського населення може мати неґативний вплив на відносини між польським і українським братніми народами й їхніми державами. Ми повністю свідомі допомоги, що її зазнала за останні кілька десятиліть й зазнає тепер Українська Греко-Католицька Церква від Польської Римо-Католицької Церкви, особливо коли йдеться про підготову висококваліфікованих кадрів священиків і монахів. Але ми переконані, що замість ширити серед українського населення латинський обряд було б багато більш благодійним ділом, коли б священики польської національности й латинського обряду бодай на деякий час священодійствували серед українського населення у східньому візантійсько-українському обряді та були б у юрисдикції епархів Української Греко-Католицької Церкви. Це був би направду шляхотний жест зі сторони польської римо-католицької ієрархії і велика особиста жертва польських священиків-місіонарів в ім'я звершеного ідеалу і заповіди любови ближнього, що її заповів нам Господь наш Ісус Христос.

Ми надіємось, що ці наші великопосні роздуми над проблемами нашої Церкви-Матері знайдуть зрозуміння і схвалення серед наших пастирів Патріярха і Кардинала Мирослава Івана, Митрополитів і Архиєпископів, Владик-Епархів, як всіх інших Владик, митратів та настоятелів і настоятельок монаших чинів і згромаджень, серед загалу отців-священиків та серед наших братів і сестер у вірі — серед широкого загалу вірних нашої Церкви.

Михало Косів — співголова СХК УГКЦеркви і народний депутат Верховної Ради України,
Василь Колодчин — співголова СХК УГКЦеркви і голова УПСО,
Мирослав Лабунька — заступник голови УПСО,
голови крайових мирянських товариств:
Леся Крип'якевич — Україна,
Олександер Пришляк — ЗСА,
о. митрат Роман Ганкевич — Канада,
Роман Кравець — Англія,
Микола Когут — Бельгія,
Іван Бобин — Німеччина,
Кирило Митрович — Франція,
Юрій Конюшко — Австралія,
Михайло Василик — Арґентина,
Олег Гнатюк — Польща,
Теодор Барабаш-Сенів — Еспанія,
Богдан Трояновський — Академічна „Обнова" — Україна,
Ярослав Булич — Студентська „Обнова"-ТУСК — Україна,
Теодор Ґудзяк і **Ігор Матушевський** — Українська Молодь Христові (УМХ) — Україна,
Василь Маркусь і **Еміліян Басюк** — Союз Братств і Сестрицтв — ЗСА,
Романа Навроцька, Леонід Рудницький — Т-во „Свята Софія" — ЗСА,
о. Мирослав Татарин — Т-во „Свята Софія" — Канада,
Микола Галів і **Володимир Пушкар** — журнал „Патріярхат",
Леся Храплива-Щур — пресова референтка УПСО.

У СПРАВІ ЛИСТА ДО РЕДАКЦІЇ

У числі 86 з 9-го травня ц.р. у листах до редакції появився лист „У справах щоденника „Свобода" за підписом д-ра Романа Барановського.

Редакція стверджує, що по перевіренні з Екзекутивою УНС факти подані у листі є зовсім неправдиві та не мають відношення до дійсних даних, як також інформації згадані у листі не є згідні з правдою.

Редакція „Свободи" вибачається перед читачами за неперевірення фактів.

Редакція „Свободи"

Надія Скотар (Левченко)

Вклоніться матері!

Присвячую моїй матері Софії Скотар

Наповнюють життя
І зустрічі й розлуки.
Лишаєш ти свій край,
свого дитинства дім.
Я прошу — бережіть
ці материнські руки,
Які ростили вас
у рідним домі тім.

Ти відчував завжди
Її тепло і ласку
І ніжну пісню ту,
що чули з її уст.
І слухати любив
як нескінченну казку.
Так було день за днем...
Роки своє беруть.

Ось вперше ти сказав
прекрасне слово „Мама",
Зробив свій перший крок
по рідній цій землі.
З сльозами на очах
вона випроводжала
Тебе у першу клясу
вперше в твоїм житті.

Ти посягнув знання,
життя відкрив простори.
Уперше зрозумів,
що час настав творить.
І залишив свій дім.
Це — материнське горе.
Тільки не забувай
цю рану залічить.

Мати дала життя,
Із ложки годувала.
Носила на руках
за ніжний погляд твій.
Все тільки що змогла
вона тобі віддала.
Тепер прийшла пора
цим же віддячить їй.

Та не потрібні їй
ні золотії гори.
І безтурботні дні
її не звеселять.
А тільки наяву
твій довгожданний погляд
Тепло цих ніжних рук
ще в силі зберігать.

Я прошу — не спішіть
її покинуть знову.
Хай радістю серця
наповняться в цю мить.
Зігрій її теплом і...
повертайся знову,
Щоб зберегти любов,
що в серці тім горить.

У вічність пронеси
це ніжне слово „Мама",
Через усе життя
в майбутнії віки...
Низько вклоніться їй,
прийдешні покоління.
Мати — людська святиня.
Мати — це значить жить!

РОСІЯ ЗНОВУ відновила співробітництво з Кубою за схемою „нафта в обмін на цукор". Про це повідомив кубинський міністер зовнішньої торгівлі Рікардо Кабрізас, який цими днями відвідав Москву і підписав відповідну угоду. Згідно з нею буде виміняно до 1-го січня 1996 року 3.5 міл. тонн нафти на 1 міл. тонн цукру.

В. Авраменко у 100-річчя в Києві

Тут, на поселеннях, Василь Авраменко був відомий дітям давних еміґрантів, а також новоприбулим. Вже у своїх старечих роках таки намагався жити й діяти разом із нами.

Але коли він повернувся у перепохованні в Стеблеві на Україну, там відроджуються нові, цікаві ініціятиви, пов'язані з ім'ям Василя Авраменка. Найперше постала Українська Академія Танцю, вона й влаштувала дня, 21-го березня ц. р. в Національній Опері Києва святковий вечір, присвячений 100-річчю В. Авраменка. Святкування на державному рівні: Міністерство Культури, Національна комісія з питань повернення культурних цінностей при Кабінеті Міністрів України, Товариство „Україна", Український Державний Центр Культурних Ініціятив, Головне Управління Культури Києва, Всеукраїнська Музична Спілка, Асоціяція Хореографічного Мистецтва України, Благодійний Фонд ім. Василя Авраменка.

У ґаля-концерті взяли участь солісти балету Національної опери України, державний український народний хор ім. Г. Верьовки, державна оркестра народних інструментів України, український фолкльорний ансамбль „Калина", Культурний Центр Народної Творчости „Гопак". Найважливішим у всьому — це співучасть ансамблів народного танцю з усієї, так би мовити, України:„Заповіт" — Харків, „Покуття" — Коломия, „Черкащина" — Черкаси, „Юність" — Львів, „Кияночка" — Київ, „Пролісок" — Кіровоград, „Сонечко" — Житомир, „Цвітень" — Дніпропетровське, „Ятрань" — Кіровоград та учні Спеціялізованого хореографічного ліцею Української Академії Танцю — Київ.

Ансамблі виконали: „Червона Калина", „Зайонці", „Аркан", „Гордіянка", „Буковинський святковий танок", „Голубка", „Карпати", „Запорожці", „Повзунець", „Женчику-бренчику", „Веснянку", „Весняний козачок", „Петриківські мальванки", „Незвичайні заручини", „Барвистий хоровод", Варіяція Остапа з балету „Тарас Бульба", „Гопак".

Слово про В. Авраменка п. з. „Лицар українського танцю" виголосив проф. Юрій Станішевський.

Головний режисер і балетмайстер В. Дебелий, головний диригент — Віктор Гуцал, головний мистець — А. Гайдамака, режисер — В. Вовкун, художники у оператори сцени й запису В. Гоженко, О. Онищенко, С. Акіменко.

Заля Київської опери виповнена по береги. Такого свята давно не переживали любителі народного танцю в Україні! Прекрасно графічно оформлене запрошення у синьо-жовтих кольорах: коріння грубого дерева освічені свічечками, стовбуром являється погруддя В. Авраменка у його вишиваній сорочці та сірій хутряній шапці, а безлисте гілля дерева майорить світельцями. Це Авраменкові школи, це його діти й наступники поколінь...

На початку червня відбудеться в Стеблеві відкриття пам'ятника-погруддя на могилі В. Авраменка, а опісля наукова конференція в Корсуні-Шевченківському, що його влаштовує Відділ етнографії Національної Академії Наук України.

Готується фільм „Невідомий Василь Авраменко" під керівництвом Юрія Ткаченка, майстра етнографічних та історичних фільмів. Також Благодійний Фонд ім. Василя Авраменка потребує для виконання своєї праці немало фондів. Тому будемо вдячні учням, шанувальникам Василя Авраменка, внести свої пожертви. Чеки слід виписувати на: Avramenko Fund a/c 965700, Selfreliance F. C. U., 558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07306.

Мар'ян Коць

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Св. п. отець д-р митрат І. Гриньох, як пластун

Переглядаючи некрологи у нашій пресі, дуже часто знаходимо сумні згадки про наших знайомих, з якими ми не тільки зустрічались, але в тій чи іншій ділянці життя спільно працювали. Часто наші знайомі були визначними провідниками в українській громаді. Згадуючи про динамізм, здисциплінованість, чесність, послідовність, а в політичній діяльності ще й дипломатичний хист, запитуємо себе, чи залишив покійний щось написаного чи надрукованого.

14-го вересня 1994 року, в Мюнхені на 87-му році трудолюбивого життя відійшов у вічність о. д-р митрат Іван Гриньох, визначн ий пластун та член Куреня „Лісові Чорти" (пл. сен. архд. Йонас).

У 1976 р. о. д-р І. Гриньох взяв участь у ВПРаді на „Вовчій Тропі", а з цієї нагоди відправив Службу Божу, до якої прислуговували йому покійні вже оо. пл. сен. Слон — Мілянич і пл. сен. Сальче — Салик. Це був час, коли українська громада у вільному світі була зайнята акцією за український католицький Патріярхат. Під час нарад Покійний висловлював цікаві думки про участь членів нашого Куреня у праці цілої пластової організації. Слухали його думок не тільки „підтоптані" пластуни, але й молодші сеньйори та старші пластуни.

Гарний дар говорення мав о. д-р Іван Гриньох. Приємно було слухати обмін думками на тій Раді о. д-ра І. Гриньоха, інж. Мілянича — Слона, д-ра Бойчука — Яйка, д-ра Старосольського — Парасіліюса та інших. Кожне речення мало свою вартість, мало візію, що в пластовій діяльності є дуже важне.

Хоч о. митрат пристав до великого племени „Лісових Чортів" в 1950 році, то його пластування почалося ще в 1920 році, коли йому було 13 років. Перейшов він різні функції на постах юнацького провідника та виховника — братчика в новацьких роях; був курінним 43-го, а відтак 7-го пластового Куреня ім. короля Данила.

Коли зважимо, що бл. п. д-р І. Гриньох добре затямив собі певні епізоди з часів Першої світової війни, а боротьбу з поляками сприймав своєю юнацькою чуттєвістю, то будучи студентом ґімназії, мав змогу почути аналізу наших невдач від самих професорів-українців, дуже часто учасників наших визвольних змагань. Він зрозумів, що Пласт може стати виховною організацією, нової, патріотичної, повоєнної молоді, яка, пізнавши помилки недавнього минулого, зуміє підготовити молоде покоління до прийдешнього змагу. Легко це сьогодні говорити, але в умовах польської окупації та переслідувань, це було важко і небезпечно здійснювати. Пласт став однак кузнею характерів новітніх борців. Тодішні пластові виховники ставили не тільки суворі вимоги до членів своїх гуртків, але ставили їх в першій мірі до себе самих.

У 1926-му році І. Гриньох став студентом І-го року греко-католицької Духовної Семінарії у Львові. Під час інтерв'ю у ректора о. д-ра Й. Сліпого відчув, що він прихильно ставиться до Пласту та пластунів і вирішив зорганізувати в Семінарії пластовий курінь, а це тим більше, що серед студентів Семінарії було багато пластунів. З організацією Куреня не пішло легко, бо ректор о. д-р Й. Сліпий, маючи на увазі добро Семінарії, не дав на це дозволу.

Головну Пластову Команду очолював тоді проф. Северин Левицький — Сірий Лев, — брат пок. Ольги Басараб, який зробив о. Гриньоха, в той час студента теології, зв'язковим Головної Пластової К-ди зі студентами-пластунами теології. Тяжка це була праця, бо о. ректор не хотів дозволити на зорганізування пластового куреня в мурах семінарії. Все ж таки в 1929 році студенти оформили таємий Пластовий Курінь, що його названо, на пропозицію о. д-ра І. Гриньоха, 13-им Куренем ім. Володимира Великого. Не всі пластуни, що знаходились у мурах Семінарії, погодились стати членами того таємного, не апробованого о. ректором Куреня. Всі члени були зобов'язані до задержання строгої таємиці, і як довго о. І. Гриньох був у Семінарії курінним, таємниця була задержана. Відбувались гурткові сходини не тільки на терені Семінарії, але й гутірки під час щотижневих (майже) прогулянок за місто. Один із членів таємного Пласту, студент Софрон Коліда, одержав був від ректора доручення організувати „походні" групи для проходів. Це давало змогу відбути пластові зайняття. Відбулась також перша й остання Курінна Рада. Ось як описує її о. д-р І. Гриньох у своєму спогаді, надрукованому в 3-му томі „Світильники Істини":

„Ось так, одного буднього дня, о год. 2-ій по полудні, з будинку Духовної Семінарії при вул. Коперника 36, вимашерували студенти-пластуни в напрямі лісу на Погулянці, де мала відбутися перший раз Курінна Рада XIII Куреня Старших Пластунів ім. св. Володимира Великого. Програма Курінної Ради була вже всім відома: відчитання наказу-привіту голови Головної Пластової Команди, проф. Серафина Левицького, слово курінного, заприсяження пластунів-прихильників і підвищення їх до ступеня пластунів розвідників, пластове дозвілля й різне. Всі потрібні іспити відбулися вже раніше на гурткових сходинах.

Якась нервовість і очікування несподіванки відчувалась серед усіх пластунів, коли різними шляхами всі групи знайшлися на точно визначеному в лісі пункті. Всі прийшли у підрясниках. Був сірий пізньоосінній день. Наперед вислано деяких пластунів, щоб перевірити, чи в терені нема прохожих, що могли б стати принагідними свідками чогось „дивного". Нараз пролунав голос курінного: „На мій наказ струнко!" Всі виструнчились. „В двох рядах збірка!", „Випростуй!", „Вправо глянь!", „Струнко!", „Спочинь!".

Якось дивно було мені самому, зодягненому не в пластовий однострій, але в священичу рясу, видавати ці накази. Дивно, бо дотепер ніколи ще не переживав такого; дивно було побачити перед собою лаву кількадесятьох пластунів, майбутніх священиків, які станули на „струнко" і очікували дальших наказів і переведення наміченої програми Курінної Ради... Ще й сьогодні не можу позбутися оцього живого образу, який залишився у моїй пам'яті, як гарний спомин, а в тім якийсь незвичайний, може й для декого сьогодні смішний та комічний. Але ціле життя, і зокрема життя в Пласті, чи не мають вони також тих елементів смішности й комічности та чи не збагачують вони змісту людського життя, в якому обнімаються й переплітаються зі собою серйозність і веселість, змагання за свій інтелектуальний ріст, жартівливість і ревна праця та дозвілля.

В радісному настрої верталась групи студентів-пластунів зі свого небуденного про-ходу... Зі свіжим запалом велася дальша праця аж до закінчення академічного року 1929/30".

Як відбуття Курінної Ради, так і дальше існування Куреня вдалось увесь час зберегти в таємниці перед студентами-непластунами та перед настоятелями Семінарії. Пластуни вміли зберігати таємницю.

Незабутнім остався літній пластовий мандрівний табір на закінчення навчального 1929/30 року. Мандрівка на Волинь, перехід Сокальського кордону, відвідини Берестечка, Почаєва, Крем'яниця, Дубна, Рівного, Луцька, Володимира Волинського, щоб згадати тільки більші місцевості. Про ідею мандрівного табору на православну Волинь повідомив о. І. Гриньох Митрополита А. Шептицького, від якого одержав батьківські поради та поучення.

20 членів із 50-ти вирушило з родинного села о. Гриньоха — Павлова, в заплянoвану чотири-або й п'ятитижневу прогульку. Втертим звичаєм мандрівників-студентів, вони старались знаходити нічлиги по наших приходствах, де все радо вітали таких гостей.

Треба подивляти о. І. Гриньоха, який з перспективи 53-ох років так живо й докладно описав ту прогульку. Напевно згадують її ще й ті учасники що залишились у живих.

Біля Володимира Волинського, на хуторі настоятеля православної церкви, при моральній помочі місцевого жителя пл. сен. д-ра Річинського, який скликав усіх знаних йому пластунів з околиці, вібулась спільна пластова ватра. На ватру прийшло кількасот молоді й старших. На тій ватрі ломився „Сокальський кордон". Братались галичани з волиняками, католики з православними. Мандрівний табір був успішний і сповнив намічене завдання. Ціль була осягнена.

У навчальному році 1930/31 о. ректор довідався про існування таємного Пласту в мурах Семінарії. Тогочасним курінним був студент 4-го року богословії Іван Шулимбо. Отець Гриньох виїхав вже на поглиблення теологічних студій до Інсбруку в Австрії. Ректор заборонив дальше існування пластового Куреня. Того ж року польська влада заборонила в границях Польщі існування Пласту. Це ніби було реакцією на акцію ОУН — напад на поштовий віз під Бібркою, підчас якого згинув пластун Гриць Пісецький („Лісовий Чорт"), який мав на собі пластову блюзку. Ст. пл. Гриць Пісецький декілька днів раніше повернувся був з водного таборування Куреня на Поліссі.

Після Другої світової війни, коли то о. д-р Іван Гриньох був дуже активний у праці як політичного, так і дипломатичного сектора українського визвольного руху, як оганізатор Української Визвольної Ради, маючи дещо більше спокійного часу, знову повернувся в ряди організованого пластового життя.

Згідно з останньою волею покійного о. д-ра митрата Івана Гриньоха, похоронено його (17-го вересня 1994 р.) в місцевості Олифант біля Скрентону Па. Митрополит Стефан Сулик, а він також член Куреня „Лісові Чорти", відпровадив покійного на вічний спочинок.

Орест Корчак-Городиський

Українці південного Ню Джерзі взяли участь у фестивалі

Українська громада у Вілліямставні, Ню Дж., вже дев'ятий раз з черги взяла участь в Етнічному фестивалі південного Ню Джерзі. Перший фестиваль відбувся 1987 року і продовж 8-ох років відбувався в стейтовому коледжі Ґлесборо. Цьогорічний фестиваль відбувся в суботу, 29-го квітня, на новому місці, в Інституті повіту Ґлостер в Сувелл, Н. Дж. Причиною зміни — розрахунок на більшу кількість учасників фестивалю, як рівнож відвідуючих. Всіх мистецьких груп що взяли участь, було 14.

Як третя з черги виступила гуцульська група і школа „Черемош" з Філядельфії. Рівнож працювала українська кухня під проводом А. Слотвінської, а зразки українського мистецтва виставлені під проводом М. Сидорович. Майже всі українські учасники фестивалю були вдягнені у вишивані сорочки.

Александер Кобаса

УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ — ДО УКРАЇНСЬКИХ ЛІТНІХ ТАБОРІВ!

Зустріч приятелів Криму

В неділю, 2-го квітня 1995 року, Комітет Приятелів Криму в Торонто влаштував зустріч приятелів і прихильників Криму, яким офіційно розпочато кампанію збірки фондів на потреби громадян Криму, а особливо на опрацювання й видання історії Криму в об'єктивному насвітленні в противагу тенденційним писанням російських авторів. Членами Комітету Приятелів Криму є: Владика Ізидор і Владика Юрій — почесні члени, д-р В. Юрій Данилів — голова, д-р Володимир Росоха — касир, члени: суддя онтарійського суду Євген Федак, проф. Петро Потічний, проф. Іван Яворський і Юртер Фікрет — голова Національного центру кримських татар в ЗСА.

Святочний вечір відкрив голова Українського Народного Дому д-р В. Росоха і передав ведення вечером проф. П. Потічному. Владика Ізидор Борецький перевів молитву і поблагословив почин комітету.

На цьому вечорі був присутній гість з України Михайло Горинь — голову Української Республіканської Партії, якого представив голова Канадського Товариства Розбудови України мгр Віктор Педенко і коротко подав життєвий шлях М. Гориня. До речі, Комітет Приятелів Криму співпрацює зі згаданим товариством, оскільки ціль обох організацій одна і та сама.

Головним доповідачем на вечорі був професор політичних наук університету Вотерлу Іван Яворський. В своїй доповіді „Значення Криму для безпеки Української держави" проф. Яворський наголосив, що Крим мусить бути невід'ємною частиною України і що на всілякі спроби російських шовіністів Україна мусить дати належну відсіч. Проф. Яворський згадав у своїй промові також про поділ Чорноморської фльоти та про обороноздатність українського Криму.

Ці його тези доповнив М. Горинь, який, між іншим, згадав також про останні рішення Президента України Леоніда Кучми про скасування посту президента Криму і всіх законів Верховної ради Криму, які суперечили б законам України.

Обидва доповідачі наголошували потребу тісної співпраці між урядом України і кримськими татарами.

Опісля проф. Потічний дав слово голові Комітету Приятелів Криму д-ові Ю. Даниліву, який коротко накреслив ціль і завдання комітету, а саме: придбання фондів для того, щоб заструднити найкращих істориків для написання історії Криму і перекласти цю історію на російську, англійську, німецьку і французьку мови. Д-р Данилів звернувся до присутніх, щоб вони, в силу своїх спроможностей, фінансово допомогли в цьому ділі. „В кожній бібліотеці Европи й Америки є сотні творів про Крим, але вони написані з точки зору російських інтересів. Але немає жодного твору, який насвітлив би історію Криму в об'єктивному світлі. Тому однією з причин створення Комітету Приятелів Криму і є заповнення цієї прогалини, — сказав він.

Хочемо наголосити, що Комітет Приятелів Криму є в тісному контакті з чільними представниками як з української, так і з кримсько-татарської сторони.

У мистецькій частині виступав відомий бандурист Віктор Мішалов, який виконав думу „Буря на Чорному морі", „Невільничий ринок в Кафі" Гната Хоткевича та кілька народних жартівливих пісень.

Комітет Приятелів Криму звертається до українських громадян, щоб в силу своїх можливостей в якнайскорішому часі зробити дотацію на видання історії Криму та на допомогу шкільництву і пресі. Ще перед створенням цього комітету Український Народний Дім у Торонто допомагав матеріяльно українській газеті Криму „Світлиця". В плянах комітету є також відкриття української бібліотеки в Симферополі й Севастополі.

Чеки просимо пересилати на адресу: Friends of Krym Committee, 121 Kennedy Ave., Торонто, Ont. M6S 2X8.

Д-р Володимир Росоха

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.

Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 217-го Відділу у Рочестер, Н. Й.

З днем 12-го лютого 1995 року обов'язки секретаря 217-го Відділу перебрала нова секретарка

ОКСАНА МАРКУС

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі і вплачувати вкладки на адресу:

Mrs.Oksana Markus
183 Kings Gate S.
Rochester, NY 14617
(716) 266-5079

Вшанування 70-ліття З. Василькевича в Дітройті

Родина, друзі, приятелі та співпрацівники із численних товариств, організацій та установ нашої громади Метро-Дітройту, в суботу, 8-го квітня, влаштували ювілятові надзвичайно багате змістом і щирим виявом признання, пошани та подяки відзначення його багатогранної і невтомної праці на суспільній, національній та церковній нивах.

З. Василькевич

Короткий життєпис ювілята, переплетений власними жартівливими спостереженнями, подав присутнім мгр Володимир Баран. Ювілят народився на Перемищині, в місцевості Суха Воля, в родині учителів. Виростав у складних окупаційних обставинах польської займанщини в часі між двома світовими війнами. Це був час, коли всупереч усім намаганням ворожого режиму, серед нашого народу, а зокрема серед його молоді, нестримно зростала сила патріотичних почувань і готовість до праці та найвищої жертвенности в ім'я Бога і України. Визначним представником цієї ґенерації є наш ювілят. Середню освіту він закінчив матурою в Ярославі і щасливо переживши воєнне лихоліття, почав свої студійні роки в Німеччині, а закінчив на Вейн стейт університеті в Дітройті. До ЗСА прибув у 1949 році і в цьому ж році одружився із Мартою Гузар. Бог благословив це подружжя дочкою та трьома синами, а з бігом часу вже чотирма внучатками. Від 1954 року родина ювілята живе в Дітройті, де його вклад суспільно-громадської праці запевнює йому місце в першому ряді народних трудівників нашої діяспори. Як людина кришталевого характеру, добра, призна, патріотична і глибоко релігійна, ювілят виконував свою добровільну працю протягом цих десятиліть витривало, докладно і сумлінно, і цим заслужив собі, щоб його доцьогочасні осяги уважати подвигом. Багато признання, пошани і подяки за прикладну подружню співпрацю, вирозуміння, гостинну хату ювілятові належиться його дружині Марті. Прикладом їхньої доброчинної співпраці треба подати оплату теологічних студій свого прибраного виховання в Бразилії та опіку над заслуженим сеньйором в його самітних, інвалідних та немічних роках життя. Із головних громадських становищ ювілята треба назвати: майже 30 літ в церковному комітеті, голова місцевого відділу УАКР, член дирекції кредитівки „Самопоміч", член Окружного Комітету УНС, член управи „Українського села", Патріярхального Т-ва, Комітету допомоги дітям Чорнобиля, управи Культурно-Громадського Клюбу, а давніше Т-ва „Рідна Школа", Клюбу батьків при Вищій школі та Пласт Прияту.

В дальшому ході програми, перед запрошенням до слова представників організацій та установ, керівник вечора інж. Василь Колодчин пригадав, що ювілят, крім часто провідних становищ в численних існуючих товариствах, був також членом всеграмадських комітетів одноразового призначення, як Комітет вшанування жертв Великого голоду в Україні та Комітету відзначення 1000-ліття Християнства в Україні. Належав ювілят також до колишнього Фестивального комітету, який щорічно влаштовував українські етнічні дні над річкою Дітройт, біля центру міста.

З привітами та побажаннями дальших успіхів в його громадській праці та коротким спогадом про співпрацю з ювілятом виступили: від Комітету допомоги Україні в стейті Мічіґан — Орися Лончина; від Української Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" — Любомир Липецький; від Окружного Комітету УНС — д-р Олександер Серафин; від екзекутиви УАКР — Дам'ян Ліщинський, який приїхав вшанувати ювілята з далекого Ню Йорку; від парохії св. Йосафата — о. Вернард Панчук. Віталa та поділилась спогадами подруга від юних до теперішних днів — Дарія Трешневська. Вітав спогадами про спільні стремління до нашої волі Михайло Березовський. Від Комітету допомоги дітям Чорнобиля віршований привіт, жартівливого змісту, відчитала мгр Рома Дигдало. На закінчення програми, товариш із шкільної лавки, друг і приятель Володимир Дигдало відкрив власноручно виготовлений похвальний портрет ювілята з відкритою головою, а тоді, на зміну, прикладав на голову окремо приготовані і придумані відповідно до різних становищ, заслуг і стремлінь ювілята — шапки та капелюхи. З уваги на церковну працю та глибоку релігійність ювілята, В. Дигдало почав від прикладання капелюхів, які прислуговують високим церковним достойникам, а дальше прикладав капелюхи та шапки, що репрезентували організації, товариства та установи і закінчив джентельменським циліндром. Вся ця процедура, разом із поясненнями мистця-портретиста, дала присутнім неповторні хвилини доброзичливого гумору, який, як це часто буває, крив в собі незаперечну правду.

На думку учасника вечора і автора цих рядків, ювілятові належиться ще окреме признання за його політичну культуру і непохитну віру в українську людину. Доказом цього є його готовість їти назустріч усім людям доброї волі, любови і служби Богові і Україні

Роман Лазарчук

У Ню Йорку відбулася 15-та Шевченкознавча конференція

11-го березня 1995 року у Ню Йорку відбулася 15-та Шевченкознавча конференція, зорганізована Науковим Товариством ім. Шевченка, Українською Вільною Академією Наук в ЗСА та Українським Науковим Інститутом Гарвардського Університету.

Конференцію відкрив Леонід Рудницький (НТШ). У першій сесії, керівником якої була Лариса Онишкевич, з доповідями виступили Ірина Коропенко (Київський Університет) — „Тарас Шевченко й формування української наукової мови" та Марія Зубрицька (Львівський Університет) — Феноменологічний аспект категорії читача у творчості Шевченка".

У другій сесії, якою керувала Анна Процик (УВАН) прозвучали доповіді Олега Ільницького (Албертський Університет) — „Перша конкорданція творів Шевченка: як вона творилась, яка з неї користь?" та Анатолій Погрібний (Київський Університет) — „До питання про світову велич Шевченка". Конференцію закрив Василь Омельченко (УВАН).

Конференція відбулася у домі НТШ у Ню Йорку, де розміщена справжня скарбниця української духовности, що береже неоцінені надбання нашого народу в діяспорі — Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка. Знайомство з колекцією книжок, вміщених там — це дійсно відкриття для дослідника. Адже тут можна побачити видання, що за часи репресій були вилучені з бібліотек та приватних зібрань в Україні, а почасти взагалі — знищені, спалені...

Зокрема в часи відродженої української держави на перший плян виходить проблема утвердження української наукової термінології. Згідно з законом про мови в Україні, викладання у вищих навчальних закладах переходить на українську мову, що потребує видання значної кількости різногалузевих підручників, термінологічних словників. На цьому шляху у великій пригоді для дослідника — термінолога можуть стати словники, підручники, що були видані в роки українізації в Україні, а пізніше в діяспорі. Цілий ряд таких унікальних видань зберігається в Бібліотеці Наукового Товариства ім. Шевченка.

Крім того, є над чим працювати тут і літературознавцеві, і історикові, і дослідникові філософії та релігії, як і кожному, хто цікавиться нашими традиціями, джерелами творчости, народної мудрости.

Бібліотека НТШ у Ню Йорку — своєрідний оазис українського духу, що дає можливість торкнутись початків історії нашого народу і знайомить з сучасним життям нашої держави.

Щира вдячність тим, хто зберіг і доніс до нас ці неоціненні скарби, хто опікується ними в ім'я майбутнього.

Ірина Коропенко
Київ

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

МАРІЯ ФІНІВ-АНДРЕЙЧИН член УНС Відд. 350-го Братства св. Арх. Михаїла в Стемфорді, КТ померла 15-го листопада 1994 року на 71-му році життя. Нар. 1923 року в Устях, Лемківщина, Україна. Членом УНС стала 1969 року. Залишила у смутку чоловіка Тому, сина Роналда, дочок Александру і Маріянну, братів Івана в Україні і Семена в Німеччині і сестру Меланію Адамс в Дарієн, Конн. Похорон відбувся 18-го листопада 1994 року на цвинтарі Фейрфілд Меморіял Парк в Стемфорді, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!

Тома Фінів, секр.

ПЕТРО ЖЕЛІСКО член УНС Відд. 220-го Т-ва ім. свв. Петра і Павла в Чикаґо, Ілл. Помер 21-го жовтня 1994 р. на 73-му році життя. Нар. 1921 р. в Чикаґо, Ілл. Членом УНС став 1969 р. Залишив у смутку дружину Анну, 3-ох синів: Марка, Павла з жінкою Джудич, Івана з жінкою Линдою і доньку Карен з чоловіком Михайлом Еллес, та 6-ох внуків. Похорон відбувся 26-го жовтня 1994 року на цвинтарі св. Марії в Еверґрін Парк, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу.

ВІЛЛІЯМ В. ЖАНТ ст. член УНС Відд. 59-го Т-ва „Українська Січ" в Бриджпорті, Конн. помер 25-го жовтня 1994 року на 72-му році життя. Нар. 23-го липня 1922 року в Бриджпорті, Конн. Членом УНС став 1971 року. Залишив у смутку дружину Мілдред і двох синів Ґреґорі і Вілліяма мол. Похорон відбувся в Парк Крематорії в Бриджпорті, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Тарас Сливінський, секр.

ПЕТРО ДАЦКО член УНС Відд. 238-го Т-ва ім. Евгена Коновальця в Бостоні, Масс. помер 29-го жовтня 1994 року на 75-му році життя. Нар. 12-го квітня 1919 року в Бостоні, Масс. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку дружину Зельму, дві дочки і 5 внуків. Похорон відбувся 2-го листопада 1994 року на цвинтарі Мт. Ґовп в Бостоні, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!

Анна Ремік, секр.